

Arbetsprogram för Jönköpings läns Luftvårdsförbund 2026-2030

Bakgrund

Jönköpings läns luftvårdsförbund började mäta nedfall och effekter av luftföroreningar 1989. Sedan 1989 har Luftvårdsförbundet drivit mätningar på totalt 16 olika lokaler i länet. I dagsläget är mätningar igång på fyra av dessa. Mätningarna har samordnats med övriga Sverige inom Krondroppsnätet som idag omfattar cirka 60 lokaler spridda över hela landet. Tillsammans med övriga aktörer i södra Sverige har Luftvårdsförbundet i Jönköpings län visat att nedfallet av försurande svavel och kväve varit betydligt över kritiska belastningsgränser. Man har också visat att detta bidragit till surt markvatten i våra skogar. Resultaten har utgjort underlag i samband med internationella förhandlingar om utsläppsbegränsande åtgärder. Vidare har mätningarna visat att nedfallet av svavel har minskat kraftigt sedan slutet av 1980-talet. Trots minskat svavelnedfall är markvattnet fortfarande kraftigt försurat på många håll och det är tveksamt om någon återhämtning mot mindre surt markvatten har påbörjats.

Under senare år har fokus ökat avseende olika former av normer och riktlinjer för lufthalter i utomhusmiljö. Kommunerna behöver visa att de klarar de fastställda miljö kvalitetsnormerna och kraven på detta har ökat. Luftvårdsförbundet har med anledning av detta samordnat bildandet av ett samverkansområde för kontroll av luftkvalitet i länet.

ÅTERKOMMANDE UPPGIFTER

KRONDROPPSNÄTET

Genomföra Krondroppsmätningarna enligt plan. IVL Svenska Miljöinstitutet, håller samman mätningarna i länet och övriga Sverige och ansvarar för analys och rapportskrivning. Nuvarande avtal tecknades under 2023 och innebär att rapporten nu kommer vartannat år istället för årligen, vilket det gjorde tidigare. Anledningen till denna justering är att få ned kostnaderna. Nuvarande avtal innebär i korthet att mätningar genomförs på två EU-ytor med granskog (Bordsjö respektive Fagerhult i nordöstra delen av länet) samt en nationell granyta (Mellby i sydvästra delen av länet). Förutom mätningar omfattar programmet yttäckande kartläggning och prognos av kritisk belastning och överskridande för försurning, övergödning och marknära ozon.

Provtagning utförs sedan 2007 av SLU.

REMISSER/YTTRANDE

Luftvårdsförbundet ska vara

- remissinstans i luftvårdsrelaterade frågor
- medlemmarna behjälpliga i luftvårdsrelaterade frågor

HEMSIDA

- Hemsidan ska uppdateras med protokoll.
- Aktuell information ska läggas ut på hemsidan.

MEDLEMSVÄRVNING OCH KOMMUNIKATION

- Kontinuerlig medlemsvärvning.
- Delta på relevanta publika forum.
- Fortsätta samarbetet med Kronobergs, Kalmars och Östergötlands luftvårdsförbund kring medlemsvärvning
- Anordna digitala seminarier för medlemmarna minst vart fjärde kvartal.
- Fortsätta arbetet med att utveckla hemsidan

SAMORDNING

- Fortsätta samarbetet med närliggande luftvårdsförbund; Kalmar, Kronoberg och Östergötland.

5-ÅRIG ARBETSPLAN

Utveckla och precisera arbetsplanen för förbundets verksamhet de kommande fem åren.

LUFTSAMVERKAN

- Vara kontakten gentemot kommuner och konsulter inom samverkansområdet för kontroll av luftkvalitet i Jönköpings län.
- Rapportera objektiv skattning och övervakningsprogram för samverkansområdet till nationell datavärd.

SPECIFIKA UPPGIFTER 2026

- Anordna digitalt seminarium under kvartal 4.
- Genomföra någon medlemsvärvningsaktivitet.
- Delta i ny upphandling av krondroppsnetet. Nytt avtal behöver vara på plats 2027.
- Upphandling av provtagare krondroppsnetet.
- Delta i revideringen av det regionala miljöövervakningsprogrammet.
- Starta upp arbetet i den nya perioden för luftsamverkan.

RAPPORTER SOM VÄNTAS UNDER 2026

- Modellberäkningar, IVL
- Krondroppsnätsrapport

SPECIFIKA UPPGIFTER 2027

- Anordna digitalt seminarium under kvartal 4
- Satsning mot att få studenter att göra exjobb inom luftområdet.

SPECIFIKA UPPGIFTER 2028

- Anordna digitalt seminarium under kvartal 4
- 40-års jubileum av förbundets bildande

SPECIFIKA UPPGIFTER 2029

- Anordna digitalt seminarium under kvartal 4
- Översyn kontrollprogrammet samverkansområdet, ny upphandling av konsulter

SPECIFIKA UPPGIFTER 2030

- Anordna digitalt seminarium under kvartal 4